

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ, ПРОПИСЕ,
УПРАВУ И НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ – НАЦИОНАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ**

**И Н Ф О Р М А Ц И Ј А
О СТРУЧНОМ ИСПИТУ ЗА СЕКРЕТАРЕ УСТАНОВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА И
ИСПИТУ ЗА ДОЗВОЛУ ЗА РАД (ЛИЦЕНЦУ) НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА И СТРУЧНИХ
САРАДНИКА У ШКОЛСКОЈ 2015/2016 ГОДИНИ**

Нови Сад, септембар 2016. године

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице (у даљем тексту: Секретаријат) у области предшколског, основног и средњег образовања и васпитања обавља, као поверене, послове образовања комисија и организације полагања стручног испита за секретара установе за територију Аутономне покрајине Војводине (у даљем тексту: АП Војводине) и за лиценцу за наставнике, васпитаче и стручне сараднике.

Информација о стручном испиту за секретаре установа образовања и васпитања и испиту за дозволу за рад (лиценцу) наставника, васпитача и стручних сарадника у школској 2015/2016 години (у даљем тексту: Информација), обухвата је податке за период од 1.9.2015. до 30.6.2016. године и преглед активности које је Секретаријат имао са Министарством просвете, науке и технолошког развоја (у даљем тексту: Министарство).

Информација је припремљена у складу с потребом да се о обављању наведених поверених послова информише Покрајинска влада и ресорно Министарство, из чије надлежности су ови послови, чланом 166. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр 72/2009, 52/2011, 55/2013 и 68/2015), као и чланом 33. став 1. тачка 24. и 25. и чланом 34. став 1. тачка 28. и 29. Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС”, бр. 99/2009 – 3, 99/09, 67/2012 – Одлука Уставног суда ИУз-353/2009), поверени АП Војводини, односно Секретаријату.

Чланом 37. Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи („Службени лист АП Војводине”, бр. 37/2014, 54/2014 – др. пропис и 37/2016), у оквиру делокруга рада прописано је да Секретаријат обавља и послове у погледу организације и реализације стручног испита за секретара установе и испита за дозволу за рад, односно лиценцу за наставнике, васпитаче и стручне сараднике, који се реализују у Одељењу за испите, Сектора за управу.

Испит за лиценцу организује се у складу с Правилником о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника („Службени гласник РС”, бр. 22/2005, 51/2008, 88/2015, 105/2015 и 48/2016), а стручни испит за секретаре установа организује се на основу Правилника о полагању стручног испита за секретара установе образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 08/2011).

Информација обухвата податке о броју кандидата који су полагали испите, приказ њихове квалификационе структуре, сумиране резултате са испита, као и друге податке.

СТРУЧНИ ИСПИТ ЗА СЕКРЕТАРЕ УСТАНОВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Стручни испит за секретара установе образовања и васпитања (у даљем тексту: стручни испит), којим се проверава оспособљеност секретара-приправника за самостално обављање послова, организује се током читаве године, пред комисијом коју, на предлог покрајинског секретара, образује министар просвете, науке и технолошког развоја.

Стручни испит полаже се у просторијама Секретаријата, на начин и по програму прописаном Правилником о полагању стручног испита за секретара установе образовања и васпитања.

Пријаву за полагање стручног испита, на основу претходно поднетог захтева секретара-приправника, установа подноси Секретаријату, достављајући уз њу прописану документацију. Најкасније 30 дана пре дана полагања стручног испита, кандидату се путем установе која је поднела пријаву, доставља обавештење о датуму и месту полагања.

Стручни испит састоји се из усменог и писменог дела и полаже се, по правилу, у току једног дана. Кандидат прво полаже писмени део на тему из делокруга послова секретара, а

након положеног писменог дела има право да полаже усмени део испита, који обухвата следеће области: 1) уставно уређење; 2) систем државне управе; 3) управни поступак и управни спор; 4) прописи из области образовања и васпитања; 5) радно законодавство; 6) канцеларијско пословање.

Комисија оцењује успех кандидата на стручном испиту из сваке области, описном оценом „положио” или „није положио”, а пре почетка усменог дела, кандидату се саопштава резултат писменог.

Кандидат који из највише две испитне области буде оцењен оценом „није положио”, има право да полаже поправни испит, након истека месец дана од дана полагања, а по правилу, најкасније у року од три месеца од дана полагања. Ако кандидат неоправдано не приступи полагању поправног испита, односно ако не покаже потребно знање из области које полаже, сматра се да није положио стручни испит.

Кандидат који на усменом делу испита буде оцењен оценом „није положио” из три или више области, није положио стручни испит и може поново да полаже након истека месец дана од дана претходног полагања.

У случају када кандидат одустане од полагања испита који је започео или не преда писмени рад, сматра се да испит није положио.

Комисија на захтев кандидата може да одложи стручни испит, примењујући одредбе Правилника којима је уређено одлагање стручног испита.

О току полагања стручног испита води се записник који потписују председник, чланови и секретар комисије, чији је саставни део писмени рад кандидата, израђен на писменом делу испита.

Кандидату, који положи стручни испит, доставља се обавештење о положеном испиту, које служи у сврху доказивања наведене чињенице до издавања уверења о положеном стручном испиту, на обрасцу ресорног министарства, које је саставни део Правилника.

Евиденција о кандидатима који су полагали стручни испит води се редовно и садржи следеће податке: име, презиме, место и годину рођења кандидата, када је и на којој високошколској установи издата диплома, назив установе која је поднела пријаву за полагање стручног испита и успех кандидата на стручном испиту.

У извештајном периоду (1. септембра 2015 – 30. јуна 2016. године) у укупно четири испитна рока, пред комисијом за полагање стручног испита за секретара установе са седиштем на територији АП Војводине, полагало је 14 кандидата, који су испит положили из првог пута.

Структура у упоредном прегледу података од 2009. године¹, изгледа овако:

Период	Број испитних рокова	Укупан број кандидата	Положило (први пут)	Положили након поправног испита
1.1.2009– 31.12.2009.	8	89	79	10
1.1.2010 – 31.12.2010.	5	17	17	0
1.1.2011 – 31.12.2011.	5	19	17	2
1.1.2012 – 31.12.2012.	5	14	13	1
1.1.2013 – 31.12.2013.	4	15	14	1
1.1.2014 – 30.6.2015.	4	13	13	0
1.9.2015 – 30.6.2016.	3	14	14	0
	33	181	167	14

¹ Подаци у упоредном прегледу односе се на период од 1.1.2009. године, јер се из претходног периода (2004–2008), осим податка о томе да је било 204 пријављена кандидата и 80 издатих уверења о положеном стручном испиту, не располаже подацима о структури кандидата.

Структура кандидата (1. септембра 2015 – 30. јуна 2016. године), према установи у којој су запослени, изгледа овако:

Ред.бр.	Установе	БРОЈ КАНДИДАТА
1.	Средња школа	2
2.	Основна школа	12
3.	Предшколска установа	0
Укупно		14

По полној структури кандидата, већину чине жене (9), којих је знатно више него мушкарца (5).

Закључно са 30.6.2016. године, узимајући у обзир кандидате који су полагали од 2009. године, укупно 83 кандидата обавештено је о положеном испиту и у процедури је издавање уверења на прописаном обрасцу ресорног министарства.

ИСПИТ ЗА ЛИЦЕНЦУ НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА

Захтев за полагање испита за лиценцу, уз сагласност кандидата и уз прописану документацију, установа подноси Секретаријату. У случају да установа не достави потпуну документацију, даје се примерен рок за њену допуну, а ако у том року не допуни документацију, сматра се да је одустала од захтева.

Обавештење о полагању испита за лиценцу (времену, месту, разреду, васпитној групи, предмету, односно области), Секретаријат доставља установи, најкасније 15 дана пре дана одређеног за полагање испита, ако кандидат испуњава услове за полагање испита за лиценцу. Уколико кандидат не испуњава прописане услове, доноси се решење о одбијању захтева за одобравање полагања испита за лиценцу.

Кандидати који су радни однос засновали до 1.9.2012. године, а немају положене испите из психологије и педагогије, полажу претходну усмену проверу знања кандидата, што је предуслов за приступање овом испиту.

Испитом за лиценцу проверава се оспособљеност приправника за професију наставника, васпитача и стручног сарадника.

Полагање испита за лиценцу обавља се, по правилу, у току једног дана.

Испит се полаже пред комисијом и састоји се из два дела - писменог и усменог.

Писмени део испита обухвата: припрему часа за наставника, припрему извођења активности за васпитача у предшколској установи, односно припрему есеја за стручног сарадника и васпитача у школи са домом ученика.

Усмени део испита састоји се из провере оспособљености приправника за самостално остваривање образовно-васпитног рада и за решавање конкретних педагошких ситуација, као и провере познавања прописа из области образовања и васпитања.

Испит за лиценцу полаже се на српском језику, односно језику на ком наставник, васпитач и стручни сарадник остварује образовно-васпитни рад, а усмени део испита из познавања прописа из области образовања и васпитања полаже се на српском језику. Кандидатима је обезбеђено поштовање права на службену употребу језика и писама, права припадника националних мањина да користе свој језик у поступку пред органом, уз могућности обезбеђивања присуства преводиоца из Одељења за преводилачке послове, овог Секретаријата.

Испит за лиценцу се, од новембра 2015. године, у потпуности одржава у одговарајућој установи, коју одреди покрајински секретар.

Ако је приправник спречен да приступи полагању испита за лиценцу, обавезан је да установи достави одговарајући доказ који уз обавештење установа, најкасније 24 часа пре почетка испита, доставља Секретаријату. Испит за лиценцу се на основу доказа одлаже, а приправник се преко установе обавештава о новом термину за полагање испита.

У случају да се не испоштује претходна процедура, Секретаријат обавештава установу да је у обавези да на захтев приправника поднесе нови захтев за одобравање полагања испита за лиценцу, о чему је дужна да, без одлагања, обавести приправника писменим путем.

Ако приправник без одговарајућег доказа, највише два пута не приступи полагању испита за лиценцу, односно преко установе не поднесе нови захтев за одобравање полагања испита за лиценцу, сматра се да је одустао од полагања испита, а установа се о томе обавештава.

Комисија оцењује сваки део испита за лиценцу, оценом: „положио” или „није положио”. Ако кандидат не положи део испита, упућује се на поновно полагање тог дела након истека најмање 30 дана, два дела испита – након истека најмање 60 дана, а испита у целини – након најмање 90 дана од дана претходног полагања испита. Кандидат који приликом поновног полагања не положи део испита, сматра се да није положио испит у целини.

О току испита за лиценцу води се записник, чији је саставни део писани рад кандидата, а који потписују председник и сви чланови комисије.

Полазећи од чињенице да је у искључивој надлежности ресорног министарства да издаје лиценце и води регистар наставника, васпитача и стручних сарадника којима је издата лиценца, процедура у Секретаријату завршава се достављањем обавештења о положеном испиту за лиценцу.

Испит за лиценцу наставника, васпитача и стручних сарадника, у извештајном периоду (1. септембра 2015 – 30. јуна 2016. године), полагало је укупно 994 кандидата, пред испитним комисијама за полагање испита за лиценцу, које је образовао покрајински секретар.

Полагање испита за лиценцу организовано је у просторијама одговарајућих установа образовања (извођење одговарајућег облика образовно-васпитног рада и разговор кандидата с комисијом о одржаном часу или о активности, односно о приказу активности или есеја), као и у згради Покрајинске владе (школско законодавство и педагошке ситуације), у укупно десет испитних рокова и 63 испитна термина, до новембра 2015. године.

Од измена Правилника – до краја извештајног периода, одржан је један испитни рок са осам испитних термина, а испити су се реализовали у потпуности, у просторијама одговарајућих установа образовања.

Претходна усмена провера знања кандидата који током основних студија нису положили педагогију и психологију, у извештајном периоду организована је у згради Покрајинске владе за укупно 43 кандидата у четири испитна термина.

Структура кандидата у школској 2015/2016 години, према установи у којој су запослени, изгледа овако:

Ред. бр.	Установе	БРОЈ КАНДИДАТА
1.	Средња школа	219
2.	Основна школа – предметна настава	307
3.	Основна школа – разредна настава	102
4.	Предшколска установа	366
	Укупно	994

Од укупног броја кандидата (994), на полагање поправног испита упућено је 26 кандидата, док један кандидата није положило цео испит.

Структура кандидата који су полагали испит за лиценцу, према језику на ком се обавља образовно-васпитни рад, може се поделити на 825 кандидата који су држали час на српском наставном језику, 129 на мађарском, 15 на словачком, 18 на румунском језику и седам на русинском језику. Испити су јавни карактер,

Када је у питању полна структура кандидата, већину чине жене (753), којих је знатно више него мушкарца (241).

Кандидатима који су полагали у наведеном периоду, достављена су обавештења о положеном испиту за лиценцу.

САРАДЊА С МИНИСТАРСТВОМ ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

Приликом оцене испуњености услова за приступање испиту за лиценцу, у смислу прописа из области образовања, уочена је потреба да се предложи измене и допуне правилника о степену и врсти образовања односно врсти стручне спреме наставника, стручних сарадника и помоћних наставника. Марта 2016. године, успостављена је сарадња са Министарством, које је дописом број:110-00-130/2016-04 од дана 18. маја 2016. године, затражило достављање свих предлога за које сматрамо да их је потребно размотрити. Секретаријат је наведени предлог допунио јуна 2016. године, додатно указујући на проблем кандидата са стручним називом - дипломирани инжењер пољопривреде – смер биофарминг, који не постоји у Правилнику о степену и врсти образовања наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у стручним школама у подручју рада пољопривреда, производња и прерада хране, као и чињеници да не постоји пропис који би ближе уредио степен и врсту образовања наставника који изводе наставу у специјализованим основним школама за децу ометене у развоју односно у редовним основним школама у којима постоје одељења за децу ометене у развоју.

Крајем 2015. године, обављајући повремене послове у области организације и реализације стручног испит за секретаре установа образовања и васпитања, обавестили смо Министарство о потреби да се обезбеде обрасци уверења о положеном стручном испиту за кандидате који су положили овај испит пред покрајинским комисијама. Наиме, чланом 17. став 3. Правилника о полагању стручног испита за секретара установе образовања и васпитања прописано је да се кандидату који положи стручни испит издаје уверење о положеном стручном испиту, у складу са садржином утврђеном чланом 27. и према прописаном обрасцу, који је саставни део правилника. Сарадња на изради уверења, од 2010. године је обустављена, како смо обавештени из финансијских разлога и дошло је до дуже паузе у издавању уверења на прописаном обрасцу. Закључно са датумом подношења ове информације, није обезбеђено издавање уверења за укупно 79 кандидата, који су од почетка 2010. године, полагали испит пред покрајинском комисијом и који су обавештени о положеном испиту, без издавања прописаног уверења.

У оквиру сарадње са Министарством, иницирана је примопредаја података о лицима која су у периоду 2012/2016, положила испит за дозволу за рад наставника, васпитача и стручних сарадника ради издавања лиценце. Од 2012. године, када је започето остваривање ове поверене надлежности на покрајинском нивоу, закључно са јуном 2016. године, испит за лиценцу положило је 6697 кандидата, којима су издата обавештења о положеном испиту за лиценцу. Секретаријат је затражио да се омогући адекватна примопредаја података из наведених предмета, значајних за регистар и издавање лиценци за наведене кандидате, узимајући у обзир да се на део података, примењују одредбе Закона о заштити података о личности, али до данас нисмо добили одговор на ову иницијативу.

**ПРОБЛЕМ НЕРЕШЕНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ПОЛАГАЊЕ ИСПИТА ЗА ЛИЦЕНЦУ НАСТАВНИКА,
ВАСПИТАЧА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА КОЈЕ ЈЕ ПРОСЛЕДИЛО МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА**

Ресорно Министарство, проследило је на даљу надлежност Секретаријату, захтеве за полагање испита за лиценцу (дозволу за рад) наставника, васпитача и стручних сарадника, поднете од стране установа образовања и васпитања с територије АП Војводине, без прослеђивања средстава намењених трошковима полагања испита за лиценцу.

По прослеђеним предметима није поступано, јер није било могуће сносити прописане трошкове рада комисија. Ради поступања по наведеним захтевима, затражен је трансфер уплаћених средстава од Министарства у корист Буџета Аутономне покрајине Војводине (у даљем тексту: Буџет АП Војводине), дописима бр. 128-152-507/2013 од 11.3.2013. године, затим од 28.5.2013. године и од 14.7.2014. године, али трансфер никада није извршен.

Секретаријат је информисао Покрајинску владу о овом проблему и на основу закључака донетих на 84. седници одржаној 18. марта 2015. године, средства неопходна да се омогући полагање кандидата обезбеђена су у Буџету АП Војводине, а Секретаријат је закључио уговоре о преузимању потраживања са установама образовања и васпитања, чији су захтеви прослеђени без трансфера новца. Министарству су благовремено достављана обавештења о потписаним уговорима о цесији, с позивом да се нађе решење за трансфер новца у Буџет АП Војводине.

У испитним роковима одржаним до краја 2015. године, на основу потписаних уговора о преносу потраживања и средстава која су обезбеђена из текуће буџетске резерве, одржани су испити и исплаћене су комисије за укупно 128 кандидата. Након одржаних испита у мају 2015. године, за први део кандидата (66), на захтев наведеног секретаријата, Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине поднело је захтев за утужење 660.000,00 динара. Дана 18. фебруара 2016. године, за други део кандидата (62) који су испитлагали у периоду од септембра до децембра 2015. године, поднета је друга истоверсна тужба, за други део средстава укупно 616.000,00 динара.

Дана 23. фебруара 2016. године, Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине, доставило је пресуду Привредног суда у Београду, посл.бр. П 6968/2015 од 27.1.2016. године, којом је усвојен тужбени захтев и обавезано Министарство просвете, науке и технолошког развоја да исплати 660.000,00 динара са законским затезним каматама.

Према последњим усменим информацијама из Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине, у првом предмету по тужби, затражено је исказивање делимичне правноснажности на главницу потраживања, која није била оспорена током поступка, али је предмет прослеђен по жалби Привредном апелационом суду. Привредни суд у Београду се по другој истоверсној тужби огласио стварно ненадлежним и предмет уступио Основном суду у Београду на даљу надлежност.

По окончању календарске и буџетске године, средства за преостали део кандидата (52) у чијем случају су се стекли услови за приступање испиту или је у току оцена испуњености услова за приступање испиту за лиценцу, враћена су у Буџет АП Војводине.

Информацију о овим активностима предузетим ради решавања предмета за полагање испита за лиценцу наставника, васпитача и стручних сарадника, које је проследило Министарство просвете, науке и технолошког развоја и за која су обезбеђена средства из текуће буџетске резерве, Покрајинска влада је размотрила и прихватила на 182. седници одржаној 8. априла 2016. године, обезбеђујући из текуће буџетске резерве за 2016. годину средства за накнаду трошкова испитних комисија у износу од 520.000,00 динара. Реализација наведених испита је планирана до краја 2016. године, након чега је планирано подношење треће тужбе.

ЗАВРШНЕ КОНСТАТАЦИЈЕ

1. Стручни испит за секретара установе образовања и васпитања у извештајном периоду у четири испитна рока, полагало је укупно 14 кандидата пред комисијом, коју на предлог покрајинског секретара образује министар просвете, науке и технолошког развоја. Закључно са 30.6.2016. године, на издавање уверења на прописаном обрасцу ресорног министарства, чека 79 кандидата који су обавештени о положеном испиту.
2. Испит за дозволу за рад, односно лиценцу за наставнике, васпитаче и стручне сараднике у извештајном периоду у 11 испитних рокова, полагало је укупно 994 кандидата, пред испитним комисијама за полагање испита за лиценцу, које је образовао покрајински секретар. На основу уговора о преносу потраживања, од септембра до децембра 2015. године, од укупно 128 кандидата ове врсте, полагала су 62 кандидата. До краја 2016. године, планирана је организација испита за последњу групу (52) кандидата чије предмете је проследило Министарство просвете, науке и технолошког развоја, без прослеђених средстава.
3. Испити, који су организовани и спроведени у периоду од 1.1.2015. до 30.6.2016. године, имали су јавни карактер, обезбеђено је поштовање права на службену употребу језика и писама и права припадника националних мањина – националних заједница да користе свој језик у поступку пред органом.
4. Сарадња са ресорним Министарством успостављена је у вези са предлагањем допуна и измена правилника о стручним називима и врсти образовања, иницирано је достављање образаца ради издавања уверења за секретаре установа и примопредаја података о лицима која су положила испит за лиценцу за израду лиценце.
5. У буџетима АП Војводине, током 2015. и 2016. године обезбеђена су средства за поступање по предметима - захтеви за полагање испита за лиценцу - за која ресорно министарство није проследило средства, а у којима су странке чекале на поступање у просеку осам година. У испитним роковима одржаним до краја 2015. године, на основу потписаних уговора о преносу потраживања (цесији), кроз средства обезбеђена из текуће буџетске резерве, одржани су испити и исплаћене су комисије за укупно 128 кандидата – а до краја 2016 – планирано је да се заврши и преосталих 52 предмета.